

Styret i Grong Sparebank
Postboks 104
7871 GRONG

VÅR REFERANSE

21/9812

DERES REFERANSE

UNNTATT OFFENTLIGHET

Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1.
ledd nr. 1-2. Gjelder kun
merkede avsnitt.

DATO

21.12.2022

Tilsynsrapport

Tilsynsrapporten oppsummerer tilsyn i Grong Sparebank 30. november - 2. desember 2021. Tilsynet dekket bankens overordnede styrings- og kontrollsystemer, bankens eksponering og risikostyring av finansiell og operasjonell risiko.

Til grunn for tilsynsrapporten ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 3. juni 2022 og styrets svar datert 9. september 2022.

Finanstilsynet har følgende merknader etter tilsynet:

OVERORDNEDE FORHOLD

Kapitalforhold

Kapitalplan

I den foreløpige tilsynsrapporten viste Finanstilsynet til at banken legger opp til en betydelig vekst, hvilket tilsier behov for utvilsomt god soliditet. Finanstilsynet reiste spørsmål om bankens styringsmål for ren kjernekapitaldekning bør heves. Finanstilsynet stilte også spørsmål om det er hensiktsmessig at kapital situasjonen overvåkes gjennom risikorapporteringen og vurderes opp mot forutsetningene i ICAAP.

I styrets svarbrev er styret enig i Finanstilsynets vurdering om at bankens styringsmål for ren kjernekapitaldekning bør heves. Finanstilsynet merker seg fra styrets svar at det ble gjennomført en emisjon på 110 millioner kroner i juni 2022, som styrket bankens rene kjernekapitaldekning med 2 prosentpoeng. Styret opplyser også at utviklingen i ren kjernekapitaldekning, bankens totale risikokspesjonering og bankens resultater overvåkes i ledelsesrapportene og i de kvartalsvise risikorapportene.

Kategorisering av utlån som massemarked i beregningen av kapitaldekningen

Banken etablerte i tredje kvartal 2021 massemarkedsportefølje bestående av både PM- og BM-engasjementer. Lavere risikovekt for en slik portefølje bedret ren kjernekapitaldekning med ett prosentpoeng. Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til styrets behandling av massemarked, og Finanstilsynet ba styret se til at internrevisor foretar en gjennomgang av bankens retningslinjer og rutiner for kategoriseringen og bruken av massemarked, herunder om grunnlaget for kategoriseringen er til stede. Styret opplyser at forespørsel til internrevisor er sendt. Finanstilsynet

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Finn Ove Arnestad
Dir. tlf 22 93 98 00

ber banken oversende kopi av internrevisors rapport, samt kopi av styreprotokoll fra styrets behandling av rapporten.

Utlån til spekulative investeringer i eiendom

Finanstilsynet viste til rundskriv 5/2020 om risikovekting av høyrisikoengasjement i kapitaldekningsbestemmelsene for spekulative investeringer innen eiendom. På bakgrunn av gjennomgåtte engasjementer pekte Finanstilsynet i foreløpig tilsynsrapport på viktigheten av at banken har klare retningslinjer og rutiner som sikrer at utlån til spekulative investeringer i eiendom gis korrekt risikovekt. Styret opplyser i svarbrevet at bankens kredittkomite jevnlig foretar kontroll av at riktig kapitalvekt anvendes. Styret viser også til at banken har utarbeidet egen rutine for spekulativ investering i fast eiendom, som også inngår i bankens kredithåndbok.

Datterselskaper og tilknyttet selskap

Finanstilsynet tar styrets redegjørelser til orientering.

Intern virksomhetsstyring og kontroll

Etter finansforetaksloven § 13-5 skal virksomheten i finansforetak drives på en forsvarlig måte og i samsvar med god forretningsskikk. Det innebærer blant annet å etablere en klar organisasjonsstruktur, tydelig ansvarsfordeling og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger.

Styrets ansvar og egenevaluering

Etter finansforetaksloven § 8-6 (1) er styret ansvarlig for forvaltningen av foretaket. Styret skal etter finansforetaksloven § 8-4 (1) være allsidig sammensatt. Styremedlemmer skal kunne vurdere, utfordre og føre tilsyn med beslutningene som treffes av foretakets daglige ledelse. Hvert enkelt medlem og det samlede styret må derfor ha relevant kompetanse, tilstrekkelig kapasitet og ellers være egnet til å påta seg styreansvar. Etter CRR/CRD IV-forskriften § 35 fjerde ledd skal styret evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til foretakets risikostyring og internkontroll minimum årlig.

Finanstilsynet bemerket i foreløpig tilsynsrapport at resultater av styrets egenevaluering, herunder vurdert behov for økt kompetanse, kan konkretiseres og følges opp mer systematisk. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at stadig økende krav til styrets kompetanse vil bli fulgt opp ved å gjennomføre en mer systematisk oppfølging av individuelle kompetanseplaner.

Finanstilsynet vurderte at styrets vedtak, særlig om kredittbeslutninger og om likviditetsstrategi og retningslinjer, bør dokumenteres mer omfattende i styreprotokollene. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at styret vil påse at styreprotokollene i større grad reflekterer styrets vurderinger og vedtak.

Risikostyring og internkontroll

Som del av et finansforetaks styrings- og kontrollordninger skal det etableres hensiktsmessige retningslinjer og rutiner for å identifisere, styre, overvåke og rapportere risiko. Etter CRR/CRD IV-forskriften § 35 skal styret godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjene for styring og kontroll av risiko i foretaket. Det er videre krav om etablering av uavhengige kontrollfunksjoner med ansvar for internrevisjon, risikokontroll og regeletterlevelse. Styret skal også sikre at foretakets kontrollfunksjoner kan ivareta sine arbeidsoppgaver på en effektiv og uavhengig måte, og at styret mottar tilstrekkelig rapportering om risiko.

Risikokontroll- og etterlevelsfunksjonen

Finanstilsynet understreket i foreløpig tilsynsrapport at rådgivende og andre støttende aktiviteter utført av uavhengig kontrollfunksjon ikke må gå ut over kravet til klar ansvarsfordeling, eller til kontrollfunksjonens uavhengighet overfor enheter som beslutter om risiko i forretnings- og støtteområdene i første linje. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret har oppmerksomhet på både klar ansvarsfordeling og en uavhengig kontrollfunksjon, og at også risiko- og revisjonsutvalget har særlig oppmerksomhet på dette i gjennomgangen av risiko- og compliance-rapporter. Finanstilsynet tar til etterretning styrets vurdering av at tilstrekkelig uavhengighet er til stede.

Uavhengig risikorapportering

Det var Finanstilsynets vurdering at risikorapporten, når det gjelder kredittrisiko, kan oppfattes å fremstille risikonivå og -eksponeringer lavere enn tilfellet er for banken alene, som følge av at den gjennomgående er basert på tall som inkluderer overførte lån til EBK. Av styrets svarbrev går det frem at banken i 2022 vil foreta endringer i kredittrammeverket som gjør skillet med og uten boligkredittselskapet tydeligere, og at dette videre vil bli gjenspeilet i risikorapporteringen når nye rammer er vedtatt.

Internrevisjon

Etter finansforetaksloven § 8-16 skal finansforetak ha en internrevisjonsfunksjon som kontrollerer at foretaket er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Det er styret som skal organisere og fastsette retningslinjer for internrevisjonen. Finansforetak som i mer enn 12 måneder har hatt en samlet forvaltningskapital lavere enn 10 milliarder kroner er unntatt kravet om internrevisjonsfunksjon. Finanstilsynet legger til grunn at utlån foretaket har overført til boligkredittforetak skal inkluderes ved vurderingen av om terskelkravet på 10 milliarder kroner er oppfylt.

For å videreutvikle virksomhets- og risikostyringen inngikk bankens administrasjon en internrevisjonsavtale med EY allerede i 2015. Grong Sparebank oppnådde i løpet av andre kvartal 2021 en samlet forvaltningskapital, inklusive lån overført til EBK, på mer enn 10 mrd. kroner, og Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport styret ta større ansvar for dialogen med bankens internrevisor, herunder sørge for å fastsette klare retningslinjer for internrevisjonens arbeid samt minimum årlig å godkjenne internrevisjonenes ressursbruk og planer. Finanstilsynet tar til etterretning styrets svar om at styret er innforstått med plikten til å ha en internrevisjonsfunksjon, og styrets ansvar i denne sammenheng.

Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport styret vurdere behovet for tydeligere krav og prosess for å følge opp internrevisjonens anbefalinger. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret er enig i at en systematisk og løpende oppfølging av identifiserte svakheter er sentralt for å sikre god styring og kontroll. Finanstilsynet tar til etterretning at det heretter skal utarbeides tiltaksplaner med ansvars plassering i banken og tidsfrister for alle relevante internrevisjonsprosjekter.

KREDITTRISIKO

Vurdering av bankens kredittrisiko

Vekst og porteføljesammensetning

Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til at bankens høye utlånsvekst på BM over lenger tid erfaringsmessig øker risikoen for høyere utlånstap frem i tid. Finanstilsynet understreket viktigheten

av grundige kredittvurderinger og riktige kriterier for innvilgelse av nye engasjementer. Styret tar i svarbrevet Finanstilsynets kommentarer til etterretning.

Porteføljekvalitet

Porteføljeutvikling, nye BM-kunder

Banken viste i forbindelse med tilsynet til at nyetablerte selskaper ofte får en høy misligholdssannsynlighet (PD) ved etablering, og at gründerbedrifter også er utfordrende for banken med hensyn til bruk av tid og lønnsomhet. Banken fremholdt at den likevel velger å gå inn på noen slike engasjementer hvor banken har god kunnskap om gründerne og tro på prosjektet. Finanstilsynet stilte i foreløpig tilsynsrapport spørsmål om en slik kredittpraksis innebærer en høyere risiko enn fastsatt risikotoleranse på kredittområdet.

I svarbrevet går det frem at styret anser denne risikoen som akseptabel. Styret opplyser at volumet er begrenset, og styret ser det som viktig at banken bidrar til vekst og utvikling i sitt markedsområde. Styret fremholder at nyetablerte selskaper vurderes på grunnlag av samme kredittpolicy og retningslinjer som veletablerte selskaper.

Betalingslettelser

Finanstilsynet pekte i foreløpig rapport på at overvåking av engasjementer med betalingslettelser er viktig i engasjementsoppfølgingen og porteføljestyringen. Finanstilsynet viste til at informasjon om utvikling i omfanget av betalingslettelser ikke inngår i bankens risikorapportering. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at status på betalingslettelser på aggregert nivå er tatt inn som et fast punkt i risikorapporteringen til styret.

Enkeltengasjementer

Kvalitet i kredittsaker – etterlevelse

Finanstilsynet vurderte at banken må forbedre kvaliteten i vurderingene av kredittrisiko knyttet til betjeningsevne, sikkerheter og komplekse kundestrukturer, samt dokumentasjon av vurderingene. I den forbindelse viste Finanstilsynet i den foreløpige tilsynsrapporten til at generell lokalkunnskap ikke nødvendigvis erstatter dokumenterte, faktabaserte og kritiske analyser. Finanstilsynet fremholdt også at bankens etablerte kontroll- og rapporteringsrutiner ikke kan kompensere for de påpekte svakhetene. Finanstilsynet merker seg at styret i svarbrevet er enig i Finanstilsynets merknader, og Finanstilsynet registrerer at banken har iverksatt flere konkrete tiltak for å forbedre kredittkvaliteten gjennom grundigere risikovurderinger.

Under tilsynet ble det avklart at avvik fra policy godkjennes ved at kredittsakene beslutningsmessig blir løftet i kredittbevilgningsprosessen. Finanstilsynet vurderte i foreløpig tilsynsrapport at banken

bør tilstrebe å følge policy og at eventuelle avvik fra policy bør dokumenteres og begrunnes skriftlig. Styret er i svarbrevet enig i Finanstilsynets kommentar. Styret opplyser at alle saker med policyavvik behandles i kredittkomite, og at avvik dokumenteres og begrunnes.

Finanstilsynet viste i den foreløpige rapporten også til rundskriv 1/2021 om utlånspraksis for boliglån og forbrukslån, og Finanstilsynet ba styret klargjøre og formalisere hvilke kunder fleksibilitetskvoten skal benyttes for, i tråd med § 12 i utlånsforskriften. Retningslinjene bør være så klargjørende at de kan legges til grunn ved kredittvurderingene, og at de gjør det mulig å kontrollere at retningslinjene etterleves. [REDACTED]

[REDACTED] Styret opplyser videre at banken arbeider med en revidering av kredittpolicy for å tydeliggjøre hvilke kriterier som gjelder for særskilt forsvarlighetsvurdering for anvendelse av fleksibilitetskvoten.

Styring og kontroll av kredittrisiko

Kredittstrategi, -policy, og -retningslinjer

Finanstilsynet vurderte i den foreløpige tilsynsrapporten at banken bør etablere et entydig begrepsapparat og beskrive sammenhengen mellom begrepene banken anvender i sitt rammeverk for risiko på kredittområdet. Det fremgår av styrets svar at et entydig begrepsapparat vil tas inn i neste rullering av bankens styrende kredittdokumenter.

Banken informerte under tilsynet om at den arbeider med ny kreditthåndbok. Finanstilsynet pekte i den foreløpige tilsynsrapporten på at kreditthåndboken må tydeliggjøre kravene til kredittnotatene for bedriftskunder, og at også vurdering av hvitvaskings- og klimarisiko, bør inngå som obligatoriske vurderingselementer i kredittsakene. Styret opplyser i svarbrevet at banken vil ta med seg dette i neste revisjon av kreditthåndboken.

Klimarisiko/bærekraft (ESG-risiko)

Gjennomgangen av mottatte enkeltsaker viste at klimarisiko i begrenset grad inngår i kredittvurderingene. Det fremgår av styrets svarbrev at banken vil avvente fremtidige leveranser fra Eika-systemet for personmarkedet. Finanstilsynet forventer at bankene foretar en selvstendig vurdering av både overgangsrisiko og fysisk risiko som en del av kredittrisikovurderingen. Det fremgår videre av styrets svarbrev at alle nye kredittkunder blir vurdert med hensyn til ESG-risiko, og at årlig vurdering av ESG-risiko for alle større bedriftsengasjementer innføres i løpet av 2022. Det opplyses videre at banken i løpet av 2022 vil starte en klimarisikovurdering av utlånsporteføljen.

Risikorammer

Finanstilsynet registrerer av styrets svar at banken vil definere en ramme for kredittvekst på bedriftsmarked, vurdere den relative fordelingen mellom BM og PM eksklusive overførte lån til boligkredittforetaket, og vurdere en øvre ramme for høyrisikokunder på BM eksklusive boligkredittforetak. Det går videre frem at styret vurderer at banken på grunnlag av rutiner og praksis ikke ser behov for særskilte rammer for bedriftsmarked og personmarked utenfor kjernemarkedsområdet. Finanstilsynet legger til grunn at styret nøye overvåker porteføljeutviklingen utenfor bankens primære virkeområde.

Bevilgningskriterier og -fullmakter

Etter CRR/CRD IV-forskriften § 36 skal retningslinjene for kredittgivningen være basert på forsvarlige og klart definerte kriterier og omfatte prosedyrer for bevilgning av kreditt.

Bankens kredittstrategi angir at lån bare skal gis personer og selskaper som er i stand til å betjene gjeld med løpende inntekter og inntjening. Likevel fremkommer det av kredittpolicy at lav belåningsgrad på PM kan kompensere for svak likviditet. Finansforetak skal ikke yte lån dersom kunden ikke vil ha tilstrekkelige midler til å dekke normale utgifter til livsopphold ved en renteøkning på 5 prosentpoeng på kundens samlede gjeld, jf. utlånsforskriften § 5¹. Lav belåningsgrad kan ikke kompensere for manglende betjeningsevne. I foreløpig rapport forventet Finanstilsynet at banken følger utlånsforskriftens bestemmelser. Styret opplyser i svarbrevet at banken har fjernet punktet i kredittpolicy om at lav belåningsgrad kan kompensere for svak likviditet. Finanstilsynet forventer også at banken følger rundskriv 6/2022 om praksis for lån til forbrukere. Ved beregning av utgifter til livsopphold forventes det at banken tar hensyn til alle relevante utgiftsposter, som utgifter til barnehage og skolefritidsordning, boutgifter (f.eks. kommunale utgifter, strøm, forsikring og vedlikehold) og utgifter til bilhold. Dersom livsoppholdsvurderingene baseres på satsene til Forbruksforskningsinstituttet SIFO, skal disse holdes oppdatert, og banken må inkludere et tillegg utover «SIFO-budsjettet» som er tilstrekkelig til å ta hensyn til relevante utgiftstyper som ikke ligger inne i referansebudsjettet (f.eks. helsetjenester, feriereiser, gaver mv.).

Finansforetak bør ha etablert et fullmakts- og beslutningssystem som er tydelig og som samsvarer med foretakets risikoappetitt, kredittrammer og forretningsmodell, jf. EBA/GL/202/06 kap. 4.4. Finanstilsynet forventer at engasjementer over en viss størrelse og engasjementer som det kan være knyttet særskilte risikoer til behandles av styret. Finanstilsynet vurderte i foreløpig tilsynsrapport at flere saker bør behandles av styret, slik at styret både får tilstrekkelig innsikt i kredittarbeidet i banken og utvikler kompetanse på et vesentlig risikoområde. Finanstilsynet registrerer av svarbrevet at styret fra høsten 2022 får innsyn i alle kredittsaker over et definert beløpsnivå. Det er videre innført en årlig helhetlig gjennomgang av større engasjementer og relativt store engasjementer med høy sannsynlighet for fremtidig mislighold.

Risikoprising

Bankens kredittpolicy definerer styringsmål og minimumsmål for risikojustert avkastning på personmarkedet. Finanstilsynet pekte i foreløpig tilsynsrapport på at slike mål ikke er etablert for bedriftsmarkedet, og at risikojustert avkastning hverken rapporteres for personmarkedet eller bedriftsmarkedet. Finanstilsynet vurderte i foreløpig tilsynsrapport også at det er viktig at banken differensierer prisen på kreditt basert på risiko, spesielt i perioder med sterk utlånsvekst. Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport om styrets vurdering av om banken i tilstrekkelig grad differensierer prisingen av kredittrisiko.

Det fremgår av styrets svar at banken har betydelig oppmerksomhet på prising av risiko, og at risikoprising følges opp nøye. Risikojustert avkastning på både personmarked og bedriftsmarked rapporteres til ledergruppen. I svarbrevet erkjenner styret at det ikke har hatt tilstrekkelig innsikt i utviklingen, men at risikoprising nå blir inkludert i styre- og ledelsesrapportene, slik at styret får innsikt i utviklingen for både PM og BM.

Finanstilsynet legger til grunn at styret følger opp risikoprisingen gjennom ledelses- og risikorapporteringen

¹ [Utlånsforskriften endres med virkning fra 1. januar 2023](#). I rentestresstesten skal banken benytte det høyeste av syv prosent rente og en renteøkning på tre prosentpoeng på kundens samlede gjeld.

Modeller for beregning av forventet kredittap og validering

LIKVIDITETSRISIKO

Vurdering av bankens likviditetsrisikonivå

Finanstilsynet viste i foreløpig tilsynsrapport til at bankens innskuddsdekning, målt både med og uten utlånsvolum overført til EBK, var noe fallende og at nivået var lavere enn gjennomsnittet for en gruppe sammenlignbare banker. Finanstilsynet ba styret i den sammenheng om å ha oppmerksomhet på at innskuddsdekningen opprettholdes på et tilstrekkelig høyt nivå.

Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret har et klart mål om å opprettholde et tilstrekkelig høyt nivå på innskuddsdekningen, og at styret mener at rammene er satt på et hensiktsmessig nivå. Styret er også opptatt av kvalitet på innskuddene, herunder innskudd med lang forventet løpetid. Finanstilsynet tar til etterretning at det vil bli satt i gang aktiviteter med formål om å øke innskuddsdekningen.

Finanstilsynet oppfordret i foreløpig tilsynsrapport banken til jevnlig å vurdere og rapportere bankens OMF-potensiale og refinansieringsevne under stress, i tråd med beskrivelsene om evaluering av likviditetsrisikonivå i Finanstilsynets modul for styring av likviditetsrisiko. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret tar Finanstilsynets innspill til etterretning, og vil innarbeide rapportering av OMF-potensiale og refinansieringsevne under stress i risikorapporteringen til styret.

Styring og kontroll av likviditetsrisiko

Risikorammer

Finanstilsynet ba i foreløpig tilsynsrapport styret vurdere behovet for å etablere en ramme for gjennomsnittlig restløpetid for markedsfinansiering. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at det vurderes at en slik ramme er dekket indirekte gjennom øvrige risikorammer for likviditetsområdet. Styret viser også til at gjennomsnittlig restløpetid på markedsfinansiering blir rapportert månedlig i styre- og ledelsesrapport, og at det dermed overvåkes hyppig.

Finanstilsynet bemerket i foreløpig tilsynsrapport at banken ved revisjon av likviditetsrisikopolicyen i 2020 reduserte maksimalnivået for overføring av lån til EBK for deretter å øke nivået igjen i 2021. Finanstilsynet ba styret redegjøre for vurderingene som lå til grunn for disse endringene i maksimalnivået for overføringsgraden. Finanstilsynet tar styrets redegjørelse til etterretning.

Stresstester og rapportering

Finanstilsynet pekte i foreløpig tilsynsrapport på at resultatene fra utarbeidede likviditetsprognoser og -stresstester får liten oppmerksomhet i bankens risikorapporter, og stilte spørsmål om mer utfyllende rapportering bør danne grunnlag for større grad av involvering fra styret i arbeidet med den overordnede styringen av likviditetsrisiko. Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret er enig i at risikorapporteringen kan bli mer utfyllende om likviditetsrisiko, samt at styret kan bruke mer tid på temaet i styremøtene.

Beredskapsplan for likviditetskriser

Finanstilsynet understreket i foreløpig tilsynsrapport at banker fortsatt er pålagt krav om å ha en beredskapsplan for likviditetskriser, selv om foretak som er underlagt forenklete krav til gjenopprettingsplan kan innarbeide beredskapsplanen som del av denne. Dersom foretaket velger å innlemme beredskapsplanen for likviditetskriser i gjenopprettingsplanen, forutsetter Finanstilsynet, jf. rundskriv 1/2022, at denne tilfredsstillende bestemmelsene i CRR/CRD IV-forskriften §§ 14 og 16.

Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at banken har dialog med internrevisor på dette området, og at kommentarene fra Finanstilsynet vil bli fulgt opp.

MARKEDSRISIKO

Vurdering av bankens markedsrisikonivå

Finanstilsynet noterte under tilsynet at banken begrenser markedsrisikoeksponeringen til risikoer som har sammenheng med den ordinære bankvirksomheten, herunder strategiske eierposter og likviditetsbuffer. Ellers hadde Finanstilsynet ingen kommentarer til bankens markedsrisikoeksponering.

Styring og kontroll av markedsrisiko

Med grunnlag i risikorammene for de enkelte markedsrisikoelementene pekte Finanstilsynet i foreløpig tilsynsrapport på at det i risikorapporten fremstod som uklart hvordan disse summerer seg opp til den samlede risikorammen, samt om rapporteringen tilfredsstillende styrets behov for informasjon på dette området. Finanstilsynet ba også banken redegjøre for sammenhengen mellom stress-scenarioet som ligger til grunn for samlet risikoramme og stress-scenarioet i bankens ICAAP. Finanstilsynet stilte videre spørsmål om bankens samlede markedsrisikoramme tilsvarer at risikoappetitten på området skal være lav.

Finanstilsynet tar til etterretning styrets klargjøring av rapportens samlede risikoeksponering, samt redegjørelsen av sammenhengene mellom stress-scenarioene i henholdsvis risikorammeverket og ICAAP-dokumentet. Finanstilsynet noterer videre styrets vurderinger av størrelsen på samlet risikoramme.

OPERASJONELL RISIKO

Finanstilsynet pekte i foreløpig tilsynsrapport på viktighetene av å ha god oversikt over operasjonelle avvik og andre uønskede hendelser, herunder for å måle og vurdere nivået for operasjonell risiko i foretaket. Finanstilsynet oppfordret styret til å vurdere om grunnlaget for deler av bankens forbedringsarbeid kan forbedres ytterligere, blant annet ved at begrepet "hendelse" blir definert enklere og mer allmenngyldig, samt ved å tydeliggjøre viktigheten av at alle uønskede hendelser og avvik blir registrert.

Finanstilsynet noterer fra styrets svarbrev at styret er enig i at rapportering av hendelser er viktig i arbeidet med forbedring av kvalitet og drift i banken, og at styret vil vurdere en enklere og mer generell definisjon av begrepet *hendelse*.

Finanstilsynet vil også peke på at blant annet IT-risiko, herunder risiko for cyberangrep og svindelrisiko, er latente og økende risikoer som krever oppmerksomhet fra bankens side.

Kopi av dette brev bes sendt til bankens valgte revisor.

For Finanstilsynet

May Camilla Bruun-Kallum
seksjonssjef

Finn Ove Arnestad
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.